

ПРИКАЗ

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („Службени гласник Републике Србије“, број 92/2023 од 27.10.2023. године)

Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 92/2023, даље: **Закон**) ступио је на снагу 04.11.2023. године.

Законом су допуњене и измењене бројне одредбе Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 27/2018-др.закон, 6/2020, 129/2021, даље: **ЗОСОВ**), а акцента је на изменама и допунама одредби ЗОСОВ-а којима се уређује:

- оцењивање владања ученика;
- права ученика;
- оцењивање ученика;
- одговорност ученика и родитеља;
- васпитно-дисциплински поступак и васпитно-дисциплинске мере;
- забрана рада установе;
- услова за пријем у радни однос;
- норма непосредног рада наставника;
- обезбеђивање средстава из буџета (РС и јединице локалне самоуправе);
- специфичности средње школе основане за потребе унутрашњих послова;
- казнене одредбе и др.

ПРИКАЗ ИЗМЕНА И ДОПУНА

У даљем тексту даћемо приказ **свих** измена и допуна ЗОСОВ-а.

Закон врши измене и допуне ЗОСОВ-а на следећи начин:

Чл. 1.

Предмет закона

- допуна чл.1. ЗОСОВ-а

Уводе се у систем образовања и васпитања, односно ситем просвете, школе у којима се стиче средње образовање и васпитање за потребе унутрашњих послова и указује се на посебности средњег богословског образовања.

Чл. 2.

Опште међупредметне компетенције

- допуна чл. 12. ЗОСОВ-а

У циљу стварања услова за развој општих међупредметних компетенција на нивоу основног и средњег образовања и васпитања, а путем сарадње и уз подршку других органа и међуресорних тела и тимова, доносе се посебни програми, пројекти и активности, чије се остваривање уређује подзаконским актима које доноси министар и министри надлежни за области у оквиру којих се остварује сарадња.

Чл. 3.

Упис страног држављанина, лица без држављанства и тражиоца држављанства

- допуна чл. 23. ЗОСОВ-а

Уређују се специфичности уписа када је у питању средња школа за потребе унутрашњих послова.

Чл. 4.

Трајање основног образовања и васпитања

- измена чл. 25. ЗОСОВ-а

Мења се дужина трајања основног музичког образовање и васпитање, које сада траје од четири до шест година (уместо досадашњег трајања од две до шест година).

Чл. 5.

Школска и радна година

- измена чл. 28. ЗОСОВ-а

Уређује да се васпитно-образовни рад предшколске установе остварује у току радне године и упућује се на посебан закон, с обзиром на специфичности рада ових установа у односу на школе које образовно-васпитни рад остварују у току школске године.

Чл. 6.

Владање ученика

- измена и допуна чл. 74. ЗОСОВ-а

Према измењеним одредбама владање ученика првог разреда основног образовања и васпитања оцењује се у току и на крају првог и другог полугодишта описном оценом која не утиче на општи успех ученика.

Владање ученика од другог разреда основног образовања и васпитања (досадашње решење је било од шестог разреда) и владање ученика свих разреда средњег образовања и васпитања оцењује се бројчано у току првог и другог полугодишта и на крају првог и другог полугодишта и утиче на општи успех.

Прецизирано је, владање свих ученика оцењује најмање два пута у полугодишту, као мера појачане одговорности.

Чл. 7.

Општи успех

- измена чл. 75. ЗОСОВ-а

Усаглашавање одредбе о утврђивању општег успеха ученика основног образовања и васпитања са оцењивањем владања ученика које је прописано чл. 6. Закона (оцена из владања улази у општи успех од другог разреда-до сада је било од шестог разреда).

Чл. 8.

Индивидуални образовни план

- измена и допуна чл. 76. ЗОСОВ-а

Прописује се, израда ИОП-а од стране тима за додатну подршку детету, односно ученику, врши се у сарадњи са родитељем, односно другим законским заступником ученика, а у циљу појачане улоге родитеља.

Према одредбама Закона обавеза родитеља, односно другог законског заступника, је да оправда своје одбијање да учествује у изради или давању сагласности на ИОП, у противном установа је дужна, да обавести надлежну установу социјалне заштите у циљу најбољег интереса детет, односно ученика.

Новим ст. 9-10. уређено је постпање у предшколској установи ако родитељ, односно други законски заступник не изврши своју обавезу, односно не поступи у складу са препорукама које даје тим за пружање додатне подршке детету у предшколској установи, у делу препоруке којим се њему налаже нека обавеза.

У наведеној ситуацији, ако родитељ, односно други законски заступник не докаже да није могао да испуни препоруку, у делу којим се њему налаже нека обавеза, и ако препорука битно утиче на остваривање најбољег интереса детета, предшколска установа је дужна да обавести надлежну установу социјалне заштите у циљу заштите најбољег интереса детета.

Чл. 9.

Завршни испити у основном и средњем образовању и васпитању

- измена чл. 78. ЗОСОВ-а

Бришу се одредбе које се односе на право кандидата, који је након завршеног програма обуке стекао јавну исправу о оствареном стандарду квалификације у целини и јавну исправу о оствареном стандарду кључних компетенција за општеобразовни део средњег стручног образовања одраслих, на полагање завршног испита и стручне матуре, јер је ово питање уређено Законом о националном оквиру квалификација Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 27/2018, 6/2020, 129/2021-др. закон и 76/2023).

Чл. 10.

Права детета и ученика

- допуна чл. 79. ЗОСОВ-а

Допуњује се правима која остварује ученик који похађа наставу у средњој школи за потребе унутрашњих послова.

Чл. 11.

Приговор на оцењивање, оцену и испит

- измена и допуна чл. 82. ЗОСОВ-а

Законом је прописана новина да се владање бројчано оцењује и у току полугодишта, сходно томе прецизирано је да директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима, решењем одлучује о приговору на оцену из владања у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву одељењског старешине.

Ако директор у сарадњи са стручним сарадницима оцени да је приговор на закључну оцену из владања основан и да оцењивање није изведено у складу са прописима, враћа оцену одељенском већу на разматрање и поновно одлучивање.

Чл. 12.

Одговорност ученика

- измена чл. 83. ЗОСОВ-а

Према измењеним одредбама:

- школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад са учеником који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је ученик починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. ЗОСОВ-а;

- одељенски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање сачињава план појачаног васпитног рада, који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка;

- одељењски старешина има обавезу да води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду, у коју уноси податке о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада;
- на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, резултате тако појачаног васпитног рада, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно-дисциплинске мере;
- са учеником који ван просторија школе, односно другог простора у коме школа реализује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110-112. ЗОСОВ-а, школа, у складу са извештајем спољашње мреже заштите, појачава васпитни рад, уз предузимање других активности прописаних правилником којим се уређују критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протоколом поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање;
- везано за тежу повреду обавезе ученика која се односи на употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања, обавеза је за школу да донесе општи акт којим ће прописати употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства;
- ради уједначеног поступања установе, уређено је да Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања донесе смернице за употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства.

Чл. 13.

Одговорност родитеља

- допуна чл. 84. ЗОСОВ-а

Прецизирани су:

- облици васпитног рада са учеником (у реализацији оперативног плана заштите и плана појачаног васпитног рада), у којима родитељ, односно други заступник има обавезу да узме активно учешће на позив школе;
- орган (надлежно јавно тужилаштво) којем школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из прописаних разлога.

Чл. 14.

Васпитно-дисциплински поступак

- измена чл. 85. ЗОСОВ

Прописују се новине које уређују васпитно-дисциплински поступак:

- школа обавештава Министарство просвете о повреди забране из чл. 110–112. ЗОСОВ-а, у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање;
- директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика најкасније у року од пет радних дана од дана сазнања, а за учињену повреду забране из чл. 110–112. ЗОСОВ-а покреће поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника;
- за учињене теже повреде обавеза ученика:

1) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;

2) уношење у школу и другу организацију оружја, поротехничког средства или другог предмета којим може да се угрози или повреди друго лице;

директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника и окончава поступак доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања;

- у свим осталим ситуацијама (учињене теже повреде обавезе ученика) васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења директора у року од 30 дана од дана покретања, односно доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања у случају повреде забране;

-у оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад (према досадашњем решењу обавеза обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада ученику се одређивала упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере);

- у васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5), (поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа; уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице) и повреду забране, решењем директора, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада, најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка;

- током удаљења ученика из непосредног образовно-васпитног рада ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању;

- школа је дужна да о удаљењу ученика из непосредног образовно-васпитног рада обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада;

- уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик средње школе, родитељ, односно други законски заступник, поднесе захтев да се ученик испише из школе, директор ће донети решење (на које ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору), којим се издавање исписнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка;

- подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, односно исписнице, приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну, односно средњу школу у току школске године;

- школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Чл. 15.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере и правна заштита ученика

- измена и допуна чл. 86. ЗОСОВ-а

Новине се огледају у следећем:

- за тежу повреду обавезе ученика изричу се васпитно-дисциплинска мера: укор директора и укор наставничког већа, а за ученика средње школе и искључење ученика

из школе, односно школе са домом, уколико друге изречене мере и активности не доведу до побољшања у понашању ученика;

- изричу се строжије мере у случајевима теже повреде обавезе ученика:

1) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа,

2) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице,

за ученика основне школе може да се изрекне васпитно-дисциплинска мера премештај ученика у другу основну школу (према досадашњем решењу ова мера се изрицала само за повреду забране), а за ученика средње школе – искључење из школе, односно школе са домом;

-у случају изрицања васпитно-дисциплинске мере ученику средње школе – искључење из школе, односно школе са домом школа је дужна да о томе обавести надлежни центар за социјални рад, ради предузимања мера из своје надлежности;

-васпитне и васпитно-дисциплинске мере изричу се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности и утичу на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања;

- изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл. 110–112. ЗОСОВ-а на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак, односно утврдити одговорност ученика и спровести појачани васпитни рад;

- када малолетан ученик изврши повреду обавезе, односно забране из чл. 110–112. ЗОСОВ-а, школа одмах, а најкасније наредног радног дана од дана сазнања обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Чл. 16.

Оснивање установе

- допуна чл. 90. ЗОСОВ-а

Средњу школу за потребе унутрашњих послова, за разлику од других образовно-васпитних установа, може основати само Република Србија.

Чл. 17.

Проширена делатност установе

- измена члана 98. ЗОСОВ-а

Према изменама школа може да остварује програме обука, стручног оспособљавања и друге активности образовања одраслих уколико стекне статус јавно признатог организатора активности образовања одраслих, у складу са законом којим се уређује Национални оквир квалификација.

Такође је измена, да школа која има одговарајућу опрему и простор тако да поред реализације учења кроз рад за своје ученике, организује и учење кроз рад за ученике других школа и практичну наставу за обуке и стручно оспособљавање, може да стекне статус тренинг центра, у складу са законом којим се уређује дуално образовање.

Чл. 18.

Забрана рада установе

- измена и допуна чл. 106. ЗОСОВ-а

Прописује се:

- редослед предузимања мера које се примењују када орган надлежан за обављање послова инспекцијског, односно стручно-педагошког надзора утврди да установа не испуњава прописане услове за рад или не обавља делатност на прописани начин (одредиће јој рок за испуњење услова, односно отклањање неправилности у обављању делатности и о томе ће обавестити оснивача, ако установа не поступи у датом року по налогу наведеног органа, односно када орган управљања не обавља послове из своје надлежности, Министарство просвете предузима једну од привремених мера: 1) разрешава орган управљања и именује привремени орган управљања; 2) разрешава директора и поставља вршиоца дужности директора 3) разрешава орган управљања и директора и именује привремени орган управљања и поставља вршиоца дужности директора);

- поступак избора новог органа управљања и/или директора (када орган надлежан за обављање послова инспекцијског, односно стручно-педагошког надзора утврди да су отклоњене неправилности у обављању делатности, привремени орган управљања расписује и спроводи конкурс за избор директора а овлашћени предлагачи предлажу своје представнике за нови орган управљања);

- вршилац дужности директора установе и привремени орган управљања обављају дужности док се не отклоне неправилности у обављању делатности и не изаберу стални органи установе, а најдуже шест месеци, ако вршилац дужности директора установе и привремени орган управљања не отклоне утврђене неправилности и не изаберу се стални органи установе, Министарство просвете решењем продужава рок за још шест месеци или забрањује рад установе.

Чл. 19.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања

- допуна чл.111. ЗОСОВ-а

Уређује се пријем пријава у вези са насиљем, злостављањем и занемаривањем ученика путем софтверског решења - Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу – Чувам те, врши Министарство просвете, а министар прописује протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, садржај и начин спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, као и могућност коришћења софтверског решења – Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу – Чувам те.

Чл. 20.

Састав и именовање органа управљања

- допуна чл. 116. ЗОСОВ-а

Прописује се за средње школе основане за потребе унутрашњих послова другачији састав органа управљања и надлежност за његово именовање, због специфичности рада ове врсте средње школе.

Чл. 21.

Мандат органа управљања

- измена чл. 117. ЗОСОВ-а

Усаглашавање овог члана са предложеном допуном у члану 116. ЗОСОВ-а и исправљања техничке грешке.

Чл. 22.

Избор директора установе

- допуна чл. 123. ЗОСОВ-а

Допуњује се начином избора директора средње школе основане за потребе унутрашњих послова.

Поред наведеног, овај члан је допуњен је одредбама да се конкурс за избор директора расписује најраније шест месеци, а најкасније четири месеца пре истека мандатат директора, сада и у ситуацији када директору престаје дужност навршавањем 65 година живота (што је новина).

Чл. 23.

Вршилац дужности директора

- допуна чл. 125. ЗОСОВ-а

Допуњује се одредбама које уређују начин избора вршиоца дужности директора средње школе основане за потребе унутрашњих послова.

Чл. 24.

Надлежност и одговорност директора установе

- измена чл. 126. ЗОСОВ-а

Према изменама директор више не одлучује по жалби на решење конкурсне комисије за избор кандидата за пријем у радни однос, уместо наведеног посла директор подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних чл. 84. ст. 1. ЗОСОВ-а.

Чл. 25.

Стручни органи, тимови и педагошки колегијум установе

- допуна чл. 130. ЗОСОВ-а

Сарадници на пословима којима се унапређују нега, исхрана, превентивно-здравствена и социјална заштита деце у предшколској установи могу да учествују у раду васпитно-образовног већа без права одлучивања.

Чл. 26.

Услови за пријем у радни однос

- допуна чл. 139. ЗОСОВ-а

Додат је услов за пријем у радни однос у средњој школи за потребе унутрашњих послова, према коме запослени треба да испуњава безбедносне услове за пријем у радни однос у министарство надлежно за унутрашње послове, у складу са законом којим се уређују унутрашњи послови.

Чл. 27.

- измена и допуна чл. 141. ЗОСОВ-а

Прописане новине односе се на измењене услове у вези са образовањем наставника, а ради решавања проблема недостајућег наставничког кадра.

Према новим одредбама Закона послове наставника, васпитача у школи са домом или стручног сарадника може да обавља лице са одговарајућим образовањем из члана 141. ст. 1. и 2. ЗОСОВ-а, односно лице које је стекло одговарајуће високо образовање:

1) на студијама другог степена (мастер академске студије, мастер струковне студије, специјалистичке академске студије) и то:

- студије другог степена из научне, односно стручне области за одговарајући предмет, односно групе предмета;
- студије другог степена из области педагошких наука или интердисциплинарне, мултидисциплинарне, трансдисциплинарне студије другог степена које комбинују целине и одговарајуће научне, односно стручне области или области педагошких наука и да има завршене студије првог степена из научне, односно стручне области за одговарајући предмет, односно групу предмета;

2) на основним студијама у трајању од најмање четири године, по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године.

Изузетно, уколико у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе није извршен пријем у радни однос кандидата за послове наставника са одговарајућим образовањем из члана 140. ст. 1. и 2. овог закона, на основу преузимања запосленог са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба и запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом или на основу поновљеног конкурса, у радни однос може да буде примљено лице које има завршене студије првог степена из научне, односно стручне области за одговарајући предмет, односно групу предмета, иако студије другог степена које је завршило нису из научне, односно стручне области за одговарајући предмет, односно групу предмета.

Друга новина, односи се на услове за обављање послова наставника стручних предмета у средњој школи за потребе унутрашњих послова. За ове наставнике степен и врсту образовања прописује министар по прибављеном мишљењу министарства надлежног за унутрашње послове.

Чл. 28.

Услови за рад наставника, васпитача и стручног сарадника

- допуна чл. 144. ЗОСОВ-а

Уређује се могућност да без лиценце наставу из стручних предмета у школи основаној за потребе унутрашњих послова, може да изводи лице запослено у министарству надлежном за унутрашње послове.

Чл. 29.

Радни однос на одређено време

- допуна чл. 155. ЗОСОВ-а

У средњој школи за потребе унутрашњих послова може да се ангажује лице које је запослено у министарству надлежном за унутрашње послове, на одређено време, за сваку школску годину, за највише 30% од пуног радног времена, уз сагласност министра.

Чл. 30.

Рад наставника у иностранству

- допуна чл. 157. ЗОСОВ-а

Допунама овог члана прописује се могућност да наставнику изузетно може бити продужен раду у иностранству на период дужи од четири године.

Чл. 31.

Норма непосредног рада наставника, васпитача и стручног сарадника

- измена и допуна чл. 160. ЗОСОВ-а

Прецизније се уређује норма непосредног рада наставника са ученицима у оквиру пуног радног времена у току радне недеље у:

1) редовној школи:

- 24 школска часа (у даљем тексту: час) непосредног рада са ученицима, од чега 20 часова наставе обавезних предмета, изборних програма и активности, с тим да се непосредни рад до 24 часа допуњује и другим облицима рада (допунска и додатна настава, индивидуални, припремни рад и други) у складу са планом наставе и учења;

2) школи за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом, у основној школи:

- 24 часа непосредног рада са ученицима у школи за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом (до сада је норма била 20 часова радног времена), као и за рад наставника у одељењу за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом у основној школи, од чега 20 часова наставе обавезних предмета, изборних програма и активности, с тим да се непосредни рад до 24 часа допуњује и другим облицима рада (допунска и додатна настава, индивидуални, припремни рад и други) у складу са планом наставе и учења;

3) додаје се нова тачка (2а) којом се уређује норма непосредног рада васпитача са децом на болничком лечењу у одговарајућој здравственој установи:

- 25 сати непосредног васпитно-образовног рада.

Чл. 32.

Тежа повреда радне обавезе

- измена чл. 164. ЗОСОВ-а

Изменама се изузима од тежих повреда радне обавезе запосленог, због специфичности рада, „ношење служеног оружја“ у средњој школи за потребе унутрашњих послова.

Чл. 33.

Средства из буџета Републике Србије

- измена и допуна чл. 187. ЗОСОВ-а

Дефинисано је да се за стицање образовања и васпитања деце и ученика у установи коју оснива Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у буџету Републике Србије, између осталог, обезбеђују средства за остваривање предшколског програма и то:

- припремног предшколског програма у години пред полазак у школу у трајању од четири сата дневно, у седишту и ван седишта предшколске установе;

- предшколског програма за рад са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом у развојној групи у предшколској установи;

- предшколског програма за рад са децом на болничком лечењу у одговарајућој здравственој установи, у болничкој групи;

- ближе услове и мерила за утврђивање средстава за остваривање наведених програма прописале министар.

Уређено је да се средства за остваривање права из члана 79. став 2. тачка 12) овог закона (за ученике који похађају наставу у средњој школи за потребе унутрашњих послова - право на исхрану и смештај у интернату, уџбенике, лектиру, школски прибор, одећу, обућу и другу опрему неопходну за похађање наставе и боравак у школи, здравствену и психолошку заштиту преко референтне установе-здравствени прегледи на које је ученик упућен од стране школе, осигурање од незгоде-инвалидитета и насилне смрти и осигурање од ризика природне смрти, васпитни рад и друга права, у складу са прописима којима се уређује област унутрашњих послова) обезбеђују у буџету Републике Србије, на разделу министарства надлежног за унутрашње послове.

Чл. 34.

Средства у буџету јединице локалне самоуправе

- допуна чл. 189. ЗОСОВ-а

Одредбе које се односе на обезбеђивање средстава из буџета јединице локалне самоуправе за остваривање делатности предшколског васпитања и образовања (полудневни и целодневни боравак, исхрана, нега и превентивна заштита деце предшколског узраста) у висини до 80% од економске цене по детету, допуњују се одредбама којима се прописује изузетак, да уколико јединица локалне самоуправе има обезбеђена средства за те намене, може да обезбеди средства у висини до 100% од економске цене по детету.

Чл. 35, 36. и 37.

Казнене одредбе

- допуна и измена чл. 193, 194. и 195. ЗОСОВ-а

Допуном чл. 193. прописује се новчана казна за прекршај за високошколску установу у износу од 1.000.000 до 2.000.000 динара, односно у износу од 5.000 до 150.000 динара за одговорно лице високошколске установе уколико не уноси и месечно ажурира податке у одговарајуће регистре, у складу са чланом 183. овог закона (унос података у информациони систем за спровођење испита Министарства просвете).

Изменама чл. 194. и 195. повећава се висина новчане казне за родитеље, односно друге законске заступнике детета или ученика који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране прописану овим законом (чл. 83, 111. и 112.- са 5.000. на 10.000 динара, односно са 30.000 на 40.000 динара).

Чл. 38.

Самостална одредба Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гласник РС“, број 129/2021)

- измена чл. 50.

Измењеним одредбама померају се рокови за полагање завршног испита на крају основног образовања и васпитања и опште, уметничке и стручне матуре на крају средњег образовања и васпитања:

- завршни испит на крају основног образовања и васпитања закључно са школском 2022/2023. годином школском 2024/2025. годином, обавиће се у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона;

- матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у школској 2024/2025. годином, обавиће се у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона;

-Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите обављаће све послове на припреми и спровођењу:

1) завршног испита на крају основног образовања и васпитања почев од школске 2023/2024. године школске 2025/2026. године;

2) опште, уметничке и стручне матуре почев од школске 2023/2024. године школске 2025/2026. године.

Чл. 39. и 40. Закона

Министар ће донети подзаконска акта за спровођење Закона у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу, односно до 04. новембра 2024. године.

Уместо закључка

Интересантно је напоменути,

-Законом, који је ступио на снагу 04. новембра 2023. године, извршене су измене и допуне 37. чланова од 196. чланова ЗОСОВ-а (без прелазних и завршних одредби);

-Законом су прописане шесте по реду измене и допуне ЗОСОВ-а ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 129/2021).

07.11.2023. год.

аутор: Биљана Антић, дипл. правник